॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૩ જુલાઈ ૨૦૨૫ **મહિલા મંડળ** **કુલ ગુણ : ૧૦૦**

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.
૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૫

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER	
SANGH NAME		SUPARVISOR NAME	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૩૦)

પ્ર.૧ સામાયિક –પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. **(૧૦)**

૧. તસકાએણં **પડિક્કમામિ છહિં લેસાહિં કિણ્હ લેસાએ નીલ લેસાએ કાઉ લેસાએ** તેઉ લેસાએ

૨. વિવજ્જિઓ **અઢ્ઢાઈજ્જેસુ દીવસમુદ્દેસુ પન્નરસ કમ્મભૂમિસુ જાવંતિ કેઈ સાહૂ રયહરણ** ગુચ્છગ

૩. પલ્યંકાદિ **આસને બેસીને કરયલ સંપરિગ્ગહિયં સિરસાવત્તં મત્થએ અંજલિકટ્ટુ એવં વયાસી** નમોત્થુણં

૪. અણત્થા **દંડનું વેરમણં ચઉવ્વિહે અણત્થા દંડે પન્નત્તે તં જહા** અવજ્ઝાણાચરિયં

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? **(૫)**

૧. ફલગ **પાટિયું, પાટ આદિ** **બારમા વ્રતમાં**

૨. ચ ભે **અને હે પૂજ્ય હું આપને** **પ્રતિક્રમણના ત્રીજા પાઠમાં**

૩. ચક્કવટ્ટીણં **ધર્મ ચક્રવર્તીરૂપ** **સામાયિકના સાતમા પાઠમાં**

૪. અકિરિયા મિથ્યાત્વ **સંયમ આદિ ક્રિયાને માને નહિ તે** **૨૫ મિથ્યાત્વમાં**

૫. પર પરિવાદ **બીજાની નિંદા કરવી, વાંકું બોલવું.** **૧૮ પાપસ્થાનકમાં**

(૩) નીચેના શબ્દોના માગધી શબ્દ લખો. **(૫)**

૧. લોકમાં ઉત્તમ છે **લોગુત્તમા** ૨. એક દિવસ અને એક રાત સુધી **જાવ અહોરત્તં**

૩. કફમાં ઉપજે તે **ખેલેસુ વા** ૪. ફૂલની માળા, ચંદન વગેરે **માલાવક્ષગ**

૫. માઠું ધ્યાન ધરવાથી **અવજ્ઝાણાચરિયં**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૦)

૧. સંથારા સહિતનું પંડિત મરણ કોને આવે?

જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપની ઉત્તમ આરાધના કરનાર સાધુ કે શ્રાવકને.

૨. એકેન્દ્રિયને કાંઈ જાણકારી નથી તે કયું મિથ્યાત્વ? એક શબ્દમાં લખો. **અણાભોગ.**

૩. દેવ ગર્ભજ કહેવાય કે સંમૂર્છિમ? **બેમાંથી એકપણ નહિ.**

૪. કાયાથી થતાં પાપના ભંગ કેટલા? કેવી રીતે? **૫ પાપને કરવું, કરાવવું, અનુમોદવું ત્રણ વડે ગુણતા ૧૫, એ ૧૫ ને મન, વચન, કાયાથી ગુણતા ૪૫ થાય.**

૫. અણુવ્રત કોણ ધારી શકે? **૧ થી ૬ નરકમાંથી નીકળેલા આત્મા.**

૬. તીર્થંકરને કયા દાન ન દેવાય? **વસ્ત્ર, પાત્ર, કંબલ, રજોહરણ.**

૭. દશમા વ્રતમાં શેની મર્યાદા કરવામાં આવે છે? બે શબ્દમાં લખો. **દિશા, ભોગોપભોગ.**

૮. અગિયારમું વ્રત કેટલા સમય માટે કરવામાં આવે છે? **એક દિવસ અને એક રાત.**

૯. સમ્યગ્ દર્શન ટકાવવા શું કરવું જોઈએ? **સાધકે સતત સાવધાન રહેવું જોઈએ.**

૧૦. સંમર્છિમ મનુષ્ય શેમાં ઉત્પન્ન થાય છે? **સંજ્ઞી મનુષ્યની અશુચિમાં.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ વિભાગ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે લખો.

(અ) છ આરાના આધારે જવાબ લખો. (૨૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)

૧. અવસર્પિણી કાળના પાંચમા આરાના ૪, ૨૬ મા લક્ષણ લખો.

૪) પ્રધાનો લાલચુ થશે. ૨૬) શિષ્યો અવિનીત, કલેશી થશે.

૨. શું જોઈને લોકો માંસાહાર ન કરવાનો નિયમ કરશે? **પુષ્પ અને ફળથી શોભિત વનસ્પતિ.**

૩. હરિણૈગમૈષી દેવે શક્રેન્દ્રને શું કહ્યું? **તથૈતિ. કહો છો તેમ કરીશ.**

૪. સુમતિ કુલકરની વ્યવસ્થા શા માટે કરવામાં આવી? **જુગલિયાના ઝગડાઓના નિવારણ માટે.**

૫. ઉત્સર્પિણી કાળમાં એક ગાઉની અવગાહના ક્યાં હોય? **પાંચમા અને ચોથા આરામાં હોય.**

૬. ઉત્સર્પિણીના પાંચમા આરામાં કેટલી અને કઈ કઈ ગતિ હોય? **એક, દેવ ગતિ.**

૭. તિર્ચ્છાલોકમાં શું છે? **અસંખ્ય દ્વીપ, અસંખ્ય સમુદ્ર.**

૮. પાંચમા આરામાં કેવળજ્ઞાન કેટલો સમય રહ્યું? **૬૦ વર્ષ સાડા ત્રણ મહિના.**

૯. અવસર્પિણીના ચોથો અને ઉત્સર્પિણીના પાંચમો આરો બેસતા ધરતીની સરસાઈ કેવી હોય?

અવસર્પિણીનો ચોથો આરો બેસતા સારી, ઉત્સર્પિણીના પાંચમો આરો બેસતા ખાંડ જેવી હોય.

૧૦. કયા કાળમાં ધર્મકાળ વધુ હોય? એક શબ્દમાં જવાબ લખો. **ઉત્સર્પિણી કાળ.**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)

૧. ઉત્સર્પિણીના ચોથા આરામાં ...... ચક્રવર્તી થશે. **બારમા**

૨. .... ને ક્ષણ માત્રનો વિયોગ ન પડે. **જુગલ, જુગલાણી**

૩. અવસર્પિણીના ત્રીજા આરે બેસતા ..... આયુષ્ય હોય. **૧ પલ્ય**

૪. બળદ પ્રમુખના ....., ... થોડા રહેશે. **બળ, આયુષ્ય**

૫. ....., ... બીજા બેસતા આરા જેવા ભાવ સદાકાળ વર્તે છે. **હરિવાસ, રમ્યક્વાસ**

૬. છટ્ઠા આરાની ગતિ ..... અને ..... છે. **નરક, તિર્યંચ**

(૩) નીચેના વાક્યો સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. (૫)

૧. અવસર્પિણીના પહેલા આરાની પાંસડીઓ ૧૨૮ છે. **સાચું.**

૨. પાંચમા આરાના લક્ષણમાં ૧૧ મો બોલ સજ્જન લોકો દુ:ખી થશે. **સાચું.**

૩ . પહેલા પ્રહરે બાદર અગ્નિ વિચ્છેદ જશે. **ખોટું. પહેલા પ્રહરે જૈન ધર્મ વિચ્છેદ જશે.**

૪. ત્રીજા આરાના જુગલિયા છોરૂની પ્રતિપાલના ૮૪ દિવસ કરે છે.

ખોટું. ત્રીજા આરાના જુગલિયા છોરૂની પ્રતિપાલના ૭૯ દિવસ કરે છે.

૫. ઉત્સર્પિણીના બીજા આરામાં ૩૫ દિવસના વરસાદ પડશે. **સાચું.**

(આ) કર્મપ્રકૃતિનાના આધારે લખો. (૨૫)

(૧) વ્યાખ્યા લખો. (૫)

૧. નાણ પડિણિયાએ : **જ્ઞાન તથા જ્ઞાનીના અવર્ણવાદ બોલે.**

૨. સાદિ સંસ્થાન : **પગથી કમર સુધી શોભાયમાન શરીર.**

૩. અપિટ્ટણયાએ : **ન મારવાથી, ન પીટવાથી.**

૪. તપ મદ : **શરીરની તપ-શક્તિનો મદ કરે.**

૫. ઈષ્ટ લાવણ્ય : **સુંદર, શરીરનું ઓજ, કાળો છતાં સલોણો લાગે.**

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો. (૧૦)

૧. તિર્યંચના આયુષ્ય બાંધવાના કારણો લખો.

૧) માયા કરે ૨) ગૂઢ માયા કરે ૩) અસત્ય બોલે ૪) ખોટાં તોલા માપ રાખે.

૨. મોહનીય કર્મ કોના સમાન છે? નામ કર્મે કયો ગુણ રોક્યો છે? **મદિરાપાન સમાન. અમૂર્ત ગુણ.**

૩. વર્ગણા કેટલી છે? ચોથી અને સાતમી વર્ગણા લખો. **અનંત પ્રકારની. તૈજસ, મન.**

૪. ચારિત્ર મોહનીયની કેટલી પ્રકૃતિ છે? તેના મુખ્ય ભેદ લખો.

૨૫, કષાય ચારિત્ર મોહનીય, નોકષાય ચારિત્ર મોહનીય.

૫. અશુભ સ્વરના નામ લખો. **અનિષ્ટ સ્વર, અકાંત સ્વર, હીણ સ્વર, દીન સ્વર.**

૬. કર્મ પ્રકૃતિ કયા સૂત્રનો અધિકાર છે? **પન્નવણા સૂત્ર પદ ૨૩ ઉ.૧, ભગવતી સૂત્ર શતક ૮ ઉ. ૯.**

૭. અંતરાય કર્મની સ્થિતિ અને મોહનીય કર્મની અબાધાકાળ લખો.

જઘ. અંત. ઉ. ૩૦ ક્રોડાક્રોડી સાગરોપમ, અબાધાકાળ જઘ. અંત. ઉ. ૭૦૦૦ વર્ષ.

૮. શુભ નામ કર્મ કેટલા પ્રકારે બાંધે? જ્ઞાનાવરણીય કર્મ કેટલા પ્રકારે ભોગવે? **ચાર પ્રકારે. ૫/૧૦ પ્રકારે**

૯. કયા સંઘયણમાં ખીલી હોય? **વજ્રઋષભનારાચ સંઘયણ.**

૧૦. કયા કર્મને સૌથી વધુ ભાગ મળે છે? ભાગ શેના આધારે વહેંચાયેલો છે? **વેદનીય કર્મ. સ્થિતિ.**

(૩) ખાલી જગ્યા પૂરો. (૫)

૧. ઉદયના ...... અને ...... પ્રકાર છે. **પ્રદેશોદય, વિપાકોદય**

૨. કર્મની વિવિધ અવસ્થામાં ૭ નં...... ૩ નં. ...... કોનો છે. **સંક્રમણ, અપવર્તન**

૩. ...... કર્મોનો નાશ થયા પછી ...... કર્મો લાંબો સમય ટકતા નથી. **ઘાતી, અઘાતી**

૪. ...... રાગ–દ્વેષને જન્મ આપે છે માટે ..... કર્મ ચોથું છે. **સુખ–દુઃખ, મોહનીય**

૫. ક્ષયોપશમ ...... કર્મોનો અને ઉપશમ ...... કર્મનો થાય છે. **ઘાતી, મોહનીય**

(૪) નીચેના પ્રસંગોમાં કયા કર્મની કઈ પ્રકૃતિ આવે? (૫)

૧. પ્રજ્ઞાએ તેના પુસ્તક ફેંકીને દ્વેષ કર્યો. **જ્ઞાનાવરણીય નાણ પઓસેણં**

૨. વાહ વાહ આજે તો રસ પુરી બનાવ્યા છે. **શાતા વેદનીય મનોજ્ઞ રસ**

૩. ડોલીને ભૂતનો બહુ ડર લાગે છે. **મોહનીય કર્મ ભય મોહનીય**

૪. ગુલાબમાંથી સરસ સુગંધ આવે છે. **નામ કર્મ, સુરભિગંધ**

૫. યશોદાબહેનનો બધે યશ ફેલાયો છે. **નામ કર્મ યશોકીર્તિ નામ**

(ઈ) સાધુ–સાધ્વીને ગોચરી વહોરાવવાની સમજણના આધારે જવાબ એક શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. ગોચરીના સમયે કયા જીવોની હિંસાના કાર્ય કરવા નહિ? **છકાયના જીવોની**

૨. ગોચરી વહોરાવમાં કયા વ્રતની આરાધના થાય છે? **બારમા વ્રતની**

૩. કોના નિયમિત દર્શન કરવા જવું જોઈએ? **સાધુ-સંતોના**

૪. સાધુને વહોરાવવા યોગ્ય ન હોવાથી તે પદાર્થને કેવા કહેવાય છે? **અસૂઝતા**

૫. શેની પરથી ઉતારેલી વસ્તુ વહોરાવા નહિ? **માળિયા**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. ગુપ્તિથી શું મળે છે? **સમાધિ, સદ્‌ગતિ**

૨. ઋષભદેવ ભગવાનના ૧૪ પૂર્વધર સાધુ અને અવધિજ્ઞાની કેટલા હતા? **૪૭૫૦, ૯૦૦૦**

૩. ભગવાનના દર્શન કરવા કોણ પગે ચાલીને ગયું? **જિતશત્રુ રાજા, કામદેવ**

૪. દ્રહ શેનાથી પરિપૂર્ણ હતું અને શેનાથી શોભતું હતું? **શીતળ જળ, કમળો**

૫. ઋષભદેવ ભગવાને કોની હાજરીમાં સિદ્ધને નમસ્કાર કર્યા? **મનુષ્યો, દેવો.**

૬. સાધુ-સાધ્વીએ ચારિત્રમાં કામદેવ શ્રાવકની જેમ કેવું રહેવું જોઈએ? **દૃઢ, અતૂટ**

૭. ભગવાન મહાવીર પાસે ૧૨ વ્રત કોણે ધારણ કર્યા? **કામદેવ, ભદ્રા**

૮. કામદેવ શ્રાવકે ધર્મના કેટલા વર્ષે નિવૃત્તિ લીધી? કેટલા વર્ષ શ્રાવકધર્મનું પાલન કર્યું? **૧૪, ૨૦**

૯. શિયાળે કાચબાને તોડવા શેનો પ્રયોગ કર્યો? **દાંત, નખ**

૧૦. ઋષભદેવ ભગવાનની પત્નીના નામ લખો. **સુનંદા, સુમંગલા**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. ભગવંતની **માતા, ધન્ય ધન્ય સતી દેવાનંદા, વળી સતી જયંતિ, છોડ દિયા ઘર ફંદા**
સતી મુગતે પહોંચ્યા, વળી તે વીરની નંદા, મહાસતી સુદર્શના, ઘણી સતીઓના વૃંદા.

૨. ધન્ય **જિનપાલ મુનિવર, દોય ધન્ના હુઆ સાધ, ગયા પ્રથમ દેવલોકે મોક્ષ જાશે આરાધ,**
મલ્લિનાથના છ મિત્ર, મહાબળ પ્રમુખ મુનિરાય, સર્વે મુગતે સિધાવ્યા, મોટી પદવી પાય.

૩. કુંવર **અઈમુત્તે, દીઠા ગૌતમ સ્વામ, સુણી વીરની વાણી, કીધા ઉત્તમ કામ,**
ચારિત્ર લઈને પહોંચ્યા, શિવપુર ઠામ, ધુર આદિ મકાઈ અલક્ષ મુનિ નામ.

૪. શ્રી જિન **અંતરના, હુવા પાટ અસંખ્ય, મુનિ મુગટે પહોંચ્યા, ટાળી કર્મના વંક,**
ધન્ય કપિલ મુનિવર, નમિ નમું અણગાર, જેણે તત્ક્ષણ ત્યાગ્યો સહસ્ત્ર રમણી પરિવાર.

૫. ૭૭ કડીમાં કેટલા અને કયા આગમનો સમાવેશ થાય છે?

૪, ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર, ભગવતી સૂત્ર, જ્ઞાતા સૂત્ર, અંતગડ સૂત્ર.